

ΠΩΣ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΜΑΘΕΙ ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΜΟΥ ΔΥΟ ΓΛΩΣΣΕΣ ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΑ;

Αγαπητοί γονείς,

Ίσως αναρωτιέστε καμιά φορά:

«Πώς μπορεί να μάθει το παιδί μου ελληνικά;» ή

«Μπορεί το παιδί μου να μαθαίνει μεγαλώνοντας συγχρόνως δύο γλώσσες;» ή ακόμα, «Θα μπορεί το παιδί μου αργότερα να εκφράζεται σωστά, για παράδειγμα στο σχολείο;»

Αυτές οι ερωτήσεις απασχολούν πολλούς γονείς και με αυτά τα θέματα έχουν ασχοληθεί πολλοί παιδαγωγοί και επιστήμονες.

Θα θέλαμε να σας δώσουμε σχετικά, μερικές πληροφορίες και οδηγίες.

Τι χρειάζονται τα παιδιά για να αναπτύξουν σωστά τις ικανότητές τους στην εκμάθηση της γλώσσας;

• Τα παιδιά μπορούν να μάθουν καλά διάφορες γλώσσες

Είναι μεγάλο πλεονέκτημα για το μέλλον του παιδιού σας, αν μεγαλώνει με δύο διαφορετικές γλώσσες, π.χ. στο σπίτι ελληνικά και στο νηπιαγωγείο γερμανικά. Έρευνες έχουν αποδείξει: Τα παιδιά διαθέτουν την ικανότητα να μεγαλώνουν με δύο ή και τρεις γλώσσες μαθαίνοντάς τις, αν τους δοθεί η αναγκαία υποστήριξη και καθοδήγηση. Αν ο πατέρας και η μητέρα μιλάνε δύο διαφορετικές γλώσσες, μπορεί ο καθένας να χρησιμοποιεί την δική του μητρική γλώσσα στην επικοινωνία του με το παιδί. Το παιδί τα καταφέρνει. Ωστόσο, ιδίως στη μικρή ηλικία, παίζουν μεγάλο ρόλο διάφοροι «κανόνες επικοινωνίας» στην οικογένεια. Το παιδί πρέπει να συνδέει μια γλώσσα με ένα πρόσωπο. Τότε ξέρει «έτσι μιλάει η μαμά, έτσι μιλάει ο μπαμπάς, στο τραπέζι μιλάμε αυτή τη γλώσσα...»

• Η σπουδαιότητα του νηπιαγωγείου για το παιδί σας

Στο νηπιαγωγείο μαθαίνει το παιδί, όχι μόνο την ελληνική γλώσσα, αλλά και άλλα σπουδαία και βασικά πράγματα που θα του χρησιμεύσουν στην εκμάθηση της γλώσσας και αργότερα γενικά στο σχολείο. Για αυτή τη βοήθεια που προσφέρει, είναι σημαντικό να επισκέπτονται τα παιδιά τακτικά το νηπιαγωγείο από την ηλικία των τριών ετών. Έτσι τους προσφέρεται αρκετός χρόνος μέχρι την είσοδο τους στο δημοτικό σχολείο, να μάθουν ικανοποιητικά την ελληνική γλώσσα. Με εικονογραφημένα βιβλία, παιχνίδια, συζητήσεις, τραγούδια, ποιηματάκια, και ιστορίες, πλουτίζει η νηπιαγωγός σήμερα τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας.

Στην αρχή, όταν το παιδί σας δεν ξέρει καλά ελληνικά, ίσως ψάξει να βρει παιδιά στο νηπιαγωγείο, που κι αυτά μιλάνε γερμανικά στο σπίτι. Αυτό θα βοηθήσει το παιδί να συνηθίσει και να νιώσει άνετα.

Σταδιακά θα αποκτήσει φίλους και στο Νηπιαγωγείο.

• Ποιά γλώσσα μιλάτε με το παιδί σας;

Συχνά ακούνε οι γονείς συμβουλές όπως, «μιλάτε στα παιδιά σας γερμανικά, θα είναι πιο εύκολο για αυτά μετά στο σχολείο». Αυτή η συμβουλή είναι λανθασμένη. Μιλάτε με τα παιδιά σας τη γλώσσα που ξέρετε καλύτερα, που εκφράζεστε φυσικά και άνετα – αυτή είναι συνήθως η μητρική γλώσσα. Σ' αυτή τη γλώσσα έχετε το πιο πλούσιο λεξιλόγιο και γνωρίζετε τη δομή της πρότασης. Έτσι δημιουργεί το παιδί σας μια γερή βάση που θα το βοηθήσει έπειτα στην εκμάθηση και άλλων γλωσσών π.χ. γερμανικά. Για να μάθει ένα παιδί σωστά μια γλώσσα χρειάζεται χρόνια – αυτό ισχύει και για τη μητρική, αλλά και για κάθε καινούρια γλώσσα που θα μάθει αργότερα.

Μερικά παιδιά κατά διαστήματα αποφασίζουν να επικοινωνούν μόνο σε μια γλώσσα, π.χ. γερμανικά, ακόμα κι όταν εσείς τους μιλάτε ελληνικά. Αυτές οι φάσεις είναι φυσιολογικές. Αν εσείς παραμείνετε σταθεροί και συνεχίσετε να μιλάτε στο παιδί σας στη γλώσσα σας, κι αν το παιδί εξακολουθεί να ακούει αυτή τη γλώσσα και σε άλλες ευκαιρίες, τότε δε θα την ξεχάσει, αλλά θα συνεχίσει να μαθαίνει ακούγοντας, και κάποια στιγμή θα ξαναρχίσει σίγουρα να την μιλάει.

• Τι μπορείτε να κάνετε στην οικογένεια για τη γλωσσική ανάπτυξη του παιδιού σας;

Η καθημερινή οικογενειακή ζωή παίζει σπουδαίο ρόλο στην ανάπτυξη της γλώσσας του παιδιού σας.

Άλλωστε, εδώ μαθαίνουν τα παιδιά τις πρώτες τους λέξεις, την μητρική τους γλώσσα.

Ποιές συγκεκριμένες δυνατότητες έχει η οικογένεια, για να βοηθήσει το παιδί στη γλωσσική του ανάπτυξη;

Ευχάριστη προσωπική επαφή. Συζητήσεις, αφηγήσεις

Η γλώσσα στην παιδική ηλικία δεν εξασκείται, αλλά αναπτύσσεται καθημερινά, ακούγοντας και μιλώντας. Στα διάφορα παιχνίδια, για παράδειγμα, ή κοιτάζοντας εικονογραφημένα βιβλία, την ώρα του φαγητού, σε συζητήσεις με πρόσωπα που αγαπάτε. Αυτές οι καθημερινές κουβέντες είναι πολύ σημαντικές για τα παιδιά. Διηγηθείτε τους κάτι για τη δουλειά σας, για τη γιαγιά και τον παππού, κάτι που σας συνέβηκε σήμερα. Κι αν το παιδί σας, σάς παρακολουθεί την ώρα που μαγειρεύετε, πέστε του, για παράδειγμα, τι βάζετε αυτή τη στιγμή στην κατσαρόλα. Να χαίρεστε όταν το παιδί σας ρωτάει, ή διηγείται με λεπτομέρειες τα ευχάριστα και τα δυσάρεστα που του συνέβηκαν σήμερα, τι είπαν οι φίλοι του στο νηπιαγωγείο κλπ. Όταν διηγείται, μαθαίνει το παιδί σταδιακά να εκφράζεται και να εξηγεί με λέξεις, τις ιδέες και τις επιθυμίες του.

Τα παιδιά μαθαίνουν πιο εύκολα σε ευχάριστο περιβάλλον και όταν δε φοβούνται να κάνουν λάθη.

Καμιά φορά φτιάχνουν δικές τους λέξεις με την φαντασία τους, παίζουν με τη γλώσσα, αυτό τους διασκεδάζει και ευνοεί την ανάπτυξη της γλώσσας. Μη διορθώνετε το παιδί σας όταν λέει κάτι «λάθος».

Παιδιά που διορθώνονται συνεχώς, χάνουν την διάθεση να διηγηθούν κάτι, να μιλήσουν. Με διάφορες ασχολίες, λοιπόν, μπορούν τα παιδιά να αναπτύξουν έντονα τις ικανότητές τους. Ιδιαίτερα όταν τους διαβάζετε ή διηγείστε ιστορίες και παραμύθια, όταν κοιτάζετε μαζί τους εικονογραφημένα βιβλία, τραγουδάτε ή του λέτε στίχους, νανουρίσματα.

Τα εικονογραφημένα βιβλία

Είναι σημαντικό, οι γονείς να κοιτάζουν με τα παιδιά συχνά, αν είναι δυνατό κάθε μέρα, εικονογραφημένα βιβλία. Αυτό βοηθάει πολύ στη γλωσσική ανάπτυξη του παιδιού. Όταν κοιτάζετε με το παιδί σας ένα τέτοιο βιβλίο μιλώντας ελληνικά, το παιδί μαθαίνει ένα σωρό πράγματα που θα το βοηθήσουν αργότερα να προχωρήσει σε όλες τις γλώσσες που θα προσπαθήσει να μάθει, και γενικά στις σπουδές του στο σχολείο. Αυτό απέδειξαν διάφορες έρευνες. Ίσως έχουν καμιά φορά καιρό τα πιο μεγάλα αδέρφια, η θεία ή ο παππούς να διαβάσουν κάτι στα παιδιά.

Όταν διαβάζετε ή κοιτάζετε βιβλία με τα παιδιά είναι σπουδαίο,

- και αυτός που διαβάζει, και το παιδί που ακούει, να το απολαμβάνουν. (Όταν υποβάλλετε συνεχώς ερωτήσεις, η χαρά του παιδιού μειώνεται)
- να μπορεί το παιδί να λέει ό,τι του περνάει από το μυαλό για τις εικόνες που βλέπει και την ιστορία που ακούει.

Αν στο σπίτι σας δεν έχετε εικονογραφημένα βιβλία, μπορείτε να κοιτάζετε μαζί με το παιδί σας γερμανικά βιβλία, που έχουν λίγο ή καθόλου κείμενο. Ακόμα μπορείτε να δανειστείτε από το νηπιαγωγείο ή από το σχολείο μας (έχουμε πάνω από 300 βιβλία στη βιβλιοθήκη μας). Ρωτήστε την νηπιαγωγό και τους δασκάλους. Κι όταν στο σπίτι κοιτάζετε το βιβλίο με το παιδί σας, μπορείτε στα ελληνικά να μιλήσετε μαζί του για τις εικόνες, ή ακόμα να φτιάξετε μαζί του τη δική σας ιστορία. Αφήστε το παιδί σας να σας διηγηθεί, γιατί όχι και στα γερμανικά, το βιβλίο που ίσως έφερε από το νηπιαγωγείο ή το σχολείο.

Εντωμεταξύ υπάρχουν στα βιβλιοπωλεία δίγλωσσα παιδικά βιβλία. Αν μιλάτε καλά γερμανικά, μια άλλη ιδέα θα ήταν να διηγείστε την ιστορία τη μια φορά στα ελληνικά και την άλλη στα γερμανικά.

Συχνά τα παιδιά έχουν το αγαπημένο τους βιβλίο, που θέλουν να το ακούνε και να το κοιτάζουν ξανά και ξανά. Αυτό τους δίνει μια σιγουριά στη χρήση της γλώσσας.

Ιστορίες και παραμύθια

Στα παιδιά αρέσει να ακούνε ιστορίες. Όταν τα παιδιά ακούνε συχνά μια ιστορία που τους διαβάζει ή διηγείται ο πατέρας, η μητέρα, ο θείος, ή ο παππούς, διαμορφώνεται η γλώσσα τους. Μαθαίνουν να καταλαβαίνουν ιστορίες και να τις διηγούνται, πράγμα σημαντικό για την έπειτα μόρφωσή τους.

Μπορεί να είναι καθημερινές ιστορίες, παραμύθια και αφηγήσεις από την παιδική σας ηλικία, οτιδήποτε ευχαριστεί εσάς και το παιδί σας. Γιατί όχι και μια ιστορία κάθε βράδυ όταν βάζετε το παιδί σας στο κρεβάτι;

Τραγούδια, παιχνίδια, ποιηματάκια, όχι μόνο βοηθούν στην ανάπτυξη της γλώσσας, αλλά και αρέσουν πολύ στα παιδιά. Μήπως θυμάστε τέτοια παιχνίδια, τέτοιους στίχους από τη δική σας παιδική ηλικία;

Η τηλεόραση δεν είναι αρκετή

Όταν τα παιδιά βλέπουν τηλεόραση, συγκεντρώνεται η προσοχή τους στις εικόνες και όχι στη γλώσσα.

Και ως επί το πλείστον, όταν βλέπουν τηλεόραση δε μιλάνε. Για αυτό η τηλεόραση δεν ευνοεί ιδιαίτερα την ανάπτυξη της γλώσσας. Τα παιδιά μαθαίνουν περισσότερα πράγματα, ακούγοντας μια κασέτα, ή ένα παραμύθι από τους γονείς πριν κοιμηθούν. Αν το παιδί σας βλέπει τηλεόραση, τότε μιλήστε μαζί του για αυτά που είδε. Αυτό είναι σπουδαίο.

Μεγαλώνοντας με δύο γλώσσες – τα παιδιά χρειάζονται πρότυπα

Οι γονείς είναι σπουδαία πρότυπα. Μερικά παιδιά, βιώνουν τις προσπάθειες των γονέων να μάθουν καλά γερμανικά, - ρωτήστε, για παράδειγμα, το παιδί σας πως λέγεται μια λέξη στα γερμανικά. Αυτό βοηθάει τα παιδιά. Κινείται η περιέργειά τους και νιώθουν περήφανα για το ότι μαθαίνουν γερμανικά.

Τα παιδιά νιώθουν επίσης αν οι γονείς αγαπούν και φροντίζουν τη μητρική τους γλώσσα, κι αν αναγνωρίζουν την σπουδαιότητα, του να μιλάει κανείς δύο γλώσσες.

Η γλώσσα είναι θησαυρός ...

Αν το παιδί σας μιλάει δύο γλώσσες και αργότερα μπορεί να εκφράζεται σε αυτές σωστά, κατέχει ένα θησαυρό που στο μέλλον θα το βοηθήσει όχι μόνο στο επάγγελμά του, αλλά και στη ζωή γενικά. Αυτός ο θησαυρός, του ανήκει και κανείς δε μπορεί να του τον πάρει.

Στις προσπάθειές σας αυτές, ευχόμαστε σε σας και στο παιδί σας καλή επιτυχία.